

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ГРИГОРЕНКО ВІКТОРІЯ МИКОЛАЇВНА

УДК [336.71:005.915] (043.3)

**ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКУ**

Спеціальність 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Харків – 2016

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник – кандидат економічних наук, доцент
Лебідь Олеся Вікторівна,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця,
доцент кафедри банківської справи.

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Самородов Борис Вадимович,
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи», директор;

кандидат економічних наук, доцент
Гуцалюк Олексій Миколайович,
Кіровоградський інститут розвитку людини
ВНЗ «Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»,
завідувач кафедри фінансів, менеджменту
та адміністрування.

Захист відбудеться «28» квітня 2016 р. о 13.00 на засіданні спеціалізованої вченої ради, шифр Д 64.055.02, у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця за адресою: 61166, м. Харків, пров. Інженерний, 1-а.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця за адресою: 61166, м. Харків, пров. Інженерний, 1-а.

Автореферат розісланий «28» березня 2016 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

Н. С. Маркова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Стрімкий розвиток інформаційних технологій та зростання їх значення в суспільстві вимагають від банківських установ постійно відстежувати інновації у цій сфері й впроваджувати їх у власну діяльність. Проте впровадження інноваційних, а особливо нових банківських технологій пов'язано передусім зі значними фінансовими витратами, здійснення яких у період кризового функціонування банківської системи є проблематичним, оскільки 2013 фінансовий рік одинадцять з п'ятнадцяти найбільших банків України завершили зі збитками в обсязі від 14 млн грн до 6 млрд грн. Станом на 31.08.2015 49 банків України перебували у стадії ліквідації, а 15 банків вже завершили її, що свідчить про існування нагальної потреби у фінансуванні новітніх технологій управління, які є важливою умовою ефективного функціонування сучасних банків, їх конкурентною перевагою та одним з стратегічних векторів розвитку. На кінець 2015 р. збитки банківської системи склали 68,9 млрд грн, збитки неплатоспроможних банків – 16,5 млрд. грн., відсоток збиткових банків – 34,61%, що підтверджує нагальність здійснення управлінських та фінансових змін, необхідність вирішення питань пошуку джерел, засобів і підходів до фінансового забезпечення впровадження банками інноваційних технологій.

Дослідженню проблем фінансового забезпечення діяльності банків, банківських технологій та інновацій присвячені праці провідних вітчизняних і зарубіжних вчених: К. Балтропа, І. Бандурки, Х. Бера, А. Бобильової, П. Буряка, С. Бушуєва, Т. Васильєвої, О. Гуцалюка, І. Д'яконової, У. Едвардса, О. Колодізева, А. Кузнецової, Л. Кузнецової, Т. Коха, С. Онишко, В. Опаріна, Н. Пантелеєвої, Б. Самородова, М. Уорнера, О. Хольнова, І. Чмутової, М. Чоудрі. Аналіз наукових напрацювань дозволив зробити висновок, що питання фінансового забезпечення технологій управління діяльністю банків потребує подальшого дослідження, оскільки недостатньо розробленими залишаються питання: визначення фінансового забезпечення, його змісту й структури, інтеграції з процесами впровадження і використання технологій, оцінювання з урахуванням комплексу критеріїв, використання інструментів і важелів. Актуальність зазначених питань зумовила вибір теми дисертації, об'єкт, предмет, мету і задачі дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами Дисертаційна робота виконана згідно з планами наукових досліджень Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця згідно з науково-дослідними темами: «Вдосконалення системи управління діяльністю банку на основі використання інноваційних методів та технологій» (номер державної реєстрації 0113U008070), де автором виконано розділ, в якому визначено сутність, методи й удосконалено структуру фінансового забезпечення впровадження технологій у діяльність банків; «Удосконалення стратегічного управління ринковою вартістю банку» (номер державної реєстрації 0115U001232), у межах якої автором розроблено розділ, де здійснено аналіз важелів та інструментів фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків; «Оптимізація методів і технологій управління грошовими потоками в системі фінансового менеджменту» (номер державної реєстрації 0115U001571), де автором запропоно-

вано удосконалений методичний підхід до оцінювання фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку.

Мета і задачі дослідження Метою дослідження є подальший розвиток теоретичних положень, розроблення методичних підходів і практичних рекомендацій щодо фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку. Досягнення мети дослідження потребує вирішення таких задач:

удосконалити понятійний апарат фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку;

доповнити класифікацію технологій управління діяльністю банку, визначити місце серед них технологій управління фінансовою діяльністю банку, виявити особливості їх впровадження у практичну діяльність;

визначити склад і послідовність етапів процесу фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків;

узагальнити важелі фінансового забезпечення впровадження технологій управління діяльністю банків, проаналізувати фінансову діяльність банків і розробити рекомендації щодо фінансування технологій управління нею;

сформуванати структуру системи фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків;

розробити методичний підхід до оцінювання фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку;

обґрунтувати і розробити методичний підхід до вибору пріоритетного напрямку фінансування впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку.

Об'єктом дослідження є фінансове забезпечення управління фінансовою діяльністю банку.

Предметом дослідження є теоретичні положення, принципи, методичні підходи, інструменти, важелі та практичні аспекти фінансового забезпечення вибору й впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку.

Методи дослідження Теоретичною і методологічною основою дослідження є фундаментальні положення економічної теорії, теорії фінансів, фінансового менеджменту, дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених з питань фінансового забезпечення діяльності банків, використання та впровадження технологій управління їх діяльністю. Для вирішення поставлених задач і досягнення мети дослідження в роботі використано такі методи: *теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, індукції та дедукції* – для визначення сутності понять фінансового забезпечення, технологій управління фінансовою діяльністю банків, системи фінансового забезпечення їх впровадження; *логіко-структурного аналізу, узагальнення, декомпозиції та формалізації* – для формування складу і послідовності етапів процесу фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю, формування структури системи фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків та встановлення взаємозв'язків її елементів, для формування методичних положень щодо обґрунтування вибору пріоритетного напрямку фінансування впровадження технологій управління; *методи статистичного та коефіцієнтного аналізу* – для визначення стану фінансових важелів

фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків та здійснення аналізу їх фінансового стану; *кластерного аналізу методом Уорда та k-середніх* – для групування банків за можливістю фінансування технологій управління; *таксономічного показника рівня розвитку* – для інтегрального оцінювання аспектів фінансового забезпечення і складових фінансової діяльності банку; *математичної статистики та шкалювання* – для визначення кількісних значень рівнів фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю; *анкетування й експертного опитування* – для формування критеріїв вибору технологій управління та визначення практично значущих складових системи фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку.

Інформаційну базу дослідження становили законодавчі та нормативно-правові акти України, дані Державної служби статистики України, Національного банку України, Міністерства фінансів України, фінансова звітність банків, матеріали фахових фінансових асоціацій, офіційних Інтернет-сайтів, органів влади України, опубліковані результати досліджень провідних вчених, фахова література, періодичні видання, власні дослідження автора.

Наукова новизна одержаних результатів Основні наукові положення дисертаційного дослідження полягають у вдосконаленні, подальшому розвитку теоретико-методичних підходів до фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку. Основні результати, які містять елементи наукової новизни, полягають у такому:

удосконалено:

склад і послідовність етапів процесу фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку, які, на відміну від результатів попередніх досліджень, чітко структуровані відповідно до залучення, розміщення і використання коштів із зазначенням вхідної та вихідної інформації, мети, завдань та результатів кожного етапу, що дозволяє врахувати взаємозв'язок фінансового забезпечення з процесом впровадження технологій управління та вбудувати в систему фінансового забезпечення управлінські функції;

структуру системи фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку, відмінність якої полягає у: складі елементів системи – внутрішніх і зовнішніх суб'єктів, предмета фінансового забезпечення, фінансових та управлінських функцій; відображенні ключових взаємозв'язків елементів системи у п'ятивекторному просторі типів цих зв'язків, що в сукупності утворює структуру системи і дає змогу підвищити об'єктивність її оцінювання та аналізу;

методичний підхід до оцінювання фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку, що, на відміну від існуючих, враховує його фінансовий потенціал розвитку, ефективність залучення, розміщення і використання ним фінансових ресурсів, дозволяє здійснити якісну інтерпретацію оцінки за допомогою розроблених шкал достатності, вартості, ефективності залучення, розміщення та використання фінансових ресурсів;

методичний підхід до вибору пріоритетного напрямку фінансування технологій управління фінансовою діяльністю банку, що, на відміну від наявних розробок, ґрунтується на: інтегральному оцінюванні складових фінансової діяльності; структурованому переліку технологій управління фінансовою діяльністю банку; врахуванні

комплексних критеріїв їх порівняння, а саме: наявності автоматизації та відповідного програмного забезпечення, що відповідає 6-му поколінню автоматизованих банківських систем; вартості придбання і впровадження технологій управління; тривалості проекту щодо їх впровадження;

дістали подальшого розвитку:

понятійний апарат фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку, а саме розвинені визначення таких понять: *«фінансове забезпечення впровадження технологій управління»*, відмінність якого полягає у врахуванні фаз залучення, розміщення і використання фінансового капіталу, мети і кінцевого результату процесу фінансування та відокремлення його від поняття *«система фінансового забезпечення»*, що визначено як сукупність взаємопов'язаних елементів з визначеною структурою та організацією процесу фінансового забезпечення; *«технологія управління фінансовою діяльністю банку»*, що, на відміну від попередніх, враховує ключові складові фінансової діяльності банку – формування і використання фінансових ресурсів, здійснення банківських операцій, визначення й аналізу фінансових результатів, а також обов'язкове застосування спеціальних програмних та технічних засобів, що дозволяє виключити з розгляду суто теоретичні технології управління, які не мають автоматизованих інструментів практичної реалізації;

класифікація технологій управління діяльністю банку шляхом виокремлення технологій управління фінансовою, інвестиційною, адміністративною діяльністю банку за новою запропонованою ознакою «вид діяльності банку» та уточнення видів технологій управління фінансовою діяльністю за класифікаційною ознакою «складова фінансової діяльності банку» з виділенням технологій управління: залученням, розміщенням і використанням фінансових ресурсів; здійсненням банківських операцій; отриманням фінансових результатів від діяльності банку.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні і методичні положення дослідження доведені до рівня конкретних пропозицій та рекомендацій, придатних для практичного використання, і дозволяють оцінювати фінансове забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку, обґрунтовано обирати пріоритетний напрямок їх фінансування, формувати дієву систему фінансового забезпечення впровадження.

Основні результати прикладного характеру впроваджені в діяльність банків. Рекомендації щодо можливих напрямків підвищення ефективності діяльності фінансової установи на основі впровадження технологій управління фінансовою діяльністю використано ПАТ «Банк Золоті ворота» (довідка № 22/1 від 05.09.2014).

У роботу ПАТ «Східно-Український Банк «Грант» впроваджено: методичний підхід до оцінювання фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю; методичні положення щодо вибору пріоритетного напрямку фінансування технологій управління фінансовою діяльністю банку; рекомендації щодо формування системи фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку (довідка № 345-НУ від 26.10.2015).

В діяльності ПАТ «АКБ Конкорд» (довідка № Б/4 від 09.10.2015) використовується методичний підхід до оцінювання фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку, що враховує найважливіші аспекти фінансування управлінсько-технологічних інновацій (достат-

ність, вартість, ефективність формування та використання фінансових ресурсів).

Методичний підхід до оцінювання фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку використовується для поглиблення теоретичного забезпечення навчального процесу при викладанні дисципліни «Банківська система» в процесі підготовки бакалаврів за напрямом 6.030508 «Фінанси і кредит» у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (акт впровадження результатів № 15/86-39-161 від 13.10.2015).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною науковою роботою, всі результати якої одержані безпосередньо автором і знайшли відображення в наукових публікаціях. Внесок автора в роботи, що виконані у співавторстві, полягає у такому: запропоновано структуру системи фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку [1]; визначено сутність фінансового забезпечення [2]; уточнено визначення поняття «технологія управління» [6]; визначено завдання і результати етапів фінансового забезпечення впровадження технологій управління діяльністю банків [15].

Апробація результатів дисертації. Основні результати виконаного дослідження, висновки та пропозиції, практичні рекомендації оприлюднено на: Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених та студентів «Розвиток України очима молоді: соціальні, економічні та правові аспекти» (м. Харків, 2013 р.); X Міжнародній науково-практичній конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених «Стратегические и тактические особенности развития национальной экономики» (м. Санкт-Петербург, 2013 р.); Міжнародній науково-практичній інтернет конференції «Перспективи розвитку України в умовах глобальної кризи» (м. Дніпропетровськ, 2013 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми та механізми фінансового управління» (м. Харків, 2013 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми економіки та управління сучасної України» (м. Ужгород, 2014 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Фінансова інфраструктура: формування, проблеми та перспективи розвитку в умовах інноваційної економіки» (м. Київ, 2014 р.); I Міжнародній науково-практичній конференції «Фінансово-кредитна система: вектор розвитку для України» (м. Ужгород, 2015 р.).

Публікації. Основні результати і висновки дисертації знайшли відображення в 16 наукових працях, з яких: 1 розділ у колективній монографії; 8 статей (зокрема 4 статті у наукових фахових виданнях України, 3 статті у наукових періодичних виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття в іноземному виданні), 7 публікацій за матеріалами конференцій. Загальний обсяг публікацій – 7,15 ум.-друк. арк., особисто автору належить 5,85 ум.-друк. арк.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Робота викладена на 415 сторінках машинописного тексту, містить 69 таблиць, з яких 12 таблиць займають 13 повних сторінок, 28 рисунків, з яких 4 рисунки займають 4 повні сторінки. Список використаних джерел складається з 259 найменувань – на 26 сторінках, 9 додатків – на 184 сторінках. Обсяг основного тексту дисертації становить 188 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, визначено мету, задачі, об'єкт і предмет дослідження; відображено наукову новизну і практичне значення одержаних результатів та їх опублікування.

У першому розділі – **«Теоретичні основи технологій управління фінансовою діяльністю банку та його фінансового забезпечення»** – сформовано понятійний апарат фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку; класифіковано технології управління діяльністю банку, визначено місце серед них технологій управління фінансовою діяльністю банку, а також виявлено особливості їх впровадження у практичну діяльність вітчизняних банків; визначено склад і послідовність етапів процесу фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку.

Технології управління фінансовою діяльністю банку значною мірою визначають ефективність її здійснення, що впливає на загальну життє- та конкурентоспроможність банку. З урахуванням результатів логічного та морфологічного аналізу різноманітних визначень, найважливіших сутнісних характеристик та ознак, достатнього ступеня деталізації в роботі обґрунтовано, що під технологією управління фінансовою діяльністю банку слід розуміти структуровану сукупність операцій, що утворюють послідовність взаємопов'язаних управлінських процедур, виконання яких спрямоване на формування і використання фінансових ресурсів, здійснення банківських операцій, визначення й аналіз фінансових результатів та досягнення цілей банку з використанням спеціальних методів, прийомів, автоматизованих програмних і технічних засобів та інструментів. Ґрунтуючись на результатах процесного й системного підходів до розуміння сутності фінансового забезпечення щодо визначення його через поняття відносин та механізму, а також на основі узагальнення сутнісних характеристик понять «фінанси» і «забезпечення» в роботі обґрунтовано, що під фінансовим забезпеченням впровадження технологій управління доцільно розуміти процес залучення, розміщення і використання достатніх обсягів грошових коштів і фінансових ресурсів для впровадження технологій управління й отримання запланованих результатів. У дисертації визначено взаємозв'язок і відмінність понять «фінансове забезпечення впровадження технологій управління» та «система фінансового забезпечення впровадження технологій управління», що полягає у структуризації процесу фінансового забезпечення та формуванні його системи.

У роботі розширено класифікацію технологій управління банком завдяки: врахуванню запропонованої класифікаційної ознаки «вид діяльності банку», за якою виокремлено технології управління фінансовою, інвестиційною та адміністративною діяльністю банку; доповненню видів технологій управління залученням, розміщенням і використанням фінансових ресурсів, технологій управління операціями та фінансовими результатами банку за класифікаційною ознакою «складова фінансової діяльності банку». Уточнена класифікація дозволяє в подальшому сформулювати структурований перелік технологій управління фінансовою діяльністю банку.

Впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку – складний та багатоетапний процес, а витрати на його здійснення є основою його фінансового забезпечення. Фінансове забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку є процесом, послідовність етапів якого у роботі визначено як залучення, розміщення та використання коштів (табл. 1).

Таблиця 1

Елементи та етапи фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків

Елементи фінансового забезпечення	Етапи фінансового забезпечення		
	залучення коштів	розміщення коштів	використання коштів
Вхідна інформація	Обсяги фінансового забезпечення. Кратність фінансового забезпечення. Період фінансового забезпечення.	Графік впровадження технологій управління фінансовою діяльністю. Обсяги фінансового забезпечення кожного етапу впровадження управління фінансовою діяльністю.	Складові витрат впровадження технологій управління фінансовою діяльністю. Графік платежів. Реквізити платежів.
Мета	Залучити достатню кількість грошових коштів у встановлені строки	Розподілити наявну кількість грошових коштів відповідно до затверджених строків та обсягів	Здійснити вчасно розрахунки за напрямками використання наявних грошових коштів
Завдання	Визначити рівень фінансового забезпечення банку Обрати форму фінансового забезпечення Обрати метод (методи) фінансового забезпечення Визначити джерела фінансового забезпечення Оформити договір щодо залучення коштів	Визначити строки розрахунків відповідно до графіка впровадження технологій управління. Визначити обсяги платежів (складові витрат) впровадження технологій управління фінансовою діяльністю. Кошти, строк розрахунків за якими не настав, розмістити у дохідні активи банку.	Оформити розрахункові й платіжні документи відповідно до встановлених у договорах форм розрахунків. Здійснити платіжні й розрахункові операції відповідно до оформлених документів. Сформувати звіти про використання коштів (виконання бюджетів).
Результат	Наявність на рахунках банку необхідної суми коштів для фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю	Розподілені на рахунках банку грошові кошти відповідно до строків, обсягів та з використанням найбільш ефективних інструментів	Виконані в повному обсязі зобов'язання банку щодо оплати впровадження технологій управління фінансовою діяльністю
Вихідна інформація	Внутрішні розпорядження банку щодо фінансового забезпечення впровадження технологій. Укладені договори щодо залучення коштів.	Напрямки і обсяги розміщення коштів фінансового забезпечення. Строки розміщення коштів фінансового забезпечення. (або затверджені бюджети витрат, проектів).	Звіти про використання коштів фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю (або звіти про виконання бюджетів).

Впровадження технологій управління діяльністю банку актуалізується стрімким розвитком фінансових інновацій та різноманітних інформаційно-комунікаційних технологій. Проведений у роботі аналіз довів, що провідні банки міжнародного ринку фінансових послуг динамічно здійснюють впровадження нових технологій управління: у 2015 р. 75% з них становили технології, спрямовані на вдосконалення різних бізнес-процесів банку, 25% – продуктові, маркетингові та інші технології. Питання фінансового забезпечення технологій управління є складною проблемою не тільки через прояви фінансової кризи, брак фінансових ресурсів банку, а й через відсутність належного наукового обґрунтування сутності, змісту, функцій і сформованої на цій основі системи фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку.

Обґрунтована в роботі послідовність етапів (див. табл. 1) дає змогу чітко розподілити завдання щодо фінансового забезпечення технологій управління між відповідними функціональними підрозділами банку та мінімізувати витрати на їх впровадження.

У другому розділі – **«Аналіз фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків України»** – узагальнено й проаналізовано важелі фінансового забезпечення технологій управління діяльністю банків, здійснено аналіз фінансової діяльності банків України та визначено їх можливості щодо фінансування технологій управління фінансовою діяльністю.

Важелями фінансового забезпечення фінансової діяльності банків, у тому числі й впровадження технологій управління їх фінансовою діяльністю, є обсяг пропозиції грошових коштів на сегментах ринку капіталу, офіційний курс гривні, ставка рефінансування банків, ставки за міжбанківськими кредитами і депозитами, процентні ставки за депозитами клієнтів банків, вартість додаткової емісії акцій, ставка за борговими цінними паперами банків та податкові пільги. Проведений у роботі аналіз за період 2009–2015 рр. фактичних значень показників, що відповідають важелям та інструментам фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків, дозволив дійти висновку щодо різної вагомості фінансових інструментів та особливостей їх використання банками України.

Так, за результатами аналізу валютні фінансові інструменти забезпечення діяльності банків доцільно використовувати у періоди стабільності курсу національної валюти й достатньої пропозиції валютних цінностей на ринку. У зв'язку із довготривалим валютним дефіцитом пріоритетними джерелами фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю є власні й залучені кошти у національній валюті. Результати аналізу процентних ставок на міжбанківському ринку та ринку банківських депозитів довели існування пріоритетності інструментів за критерієм зменшення їх вартості – депозити фізичних осіб, депозити суб'єктів господарювання, міжбанківські кредити і депозити. Всупереч найбільшій вартості депозитів фізичних осіб (середньорічна процентна ставка за останні 10 років коливається в межах від 9 до 19%) цей інструмент має найбільшу питому вагу в структурі строкових залучених коштів банків – від 50 до 70%. Міжбанківські кредити і депозити в різні роки в середньому мали вартість, що не відрізнялась більш, ніж на 2%, проте міжбанківські кредити здійснюють більший внесок у формування фінансового забезпечення діяльності банків України ніж міжбанківські депозити (4–25% та 1,5–6% відповідно). Фінансовий інструмент у вигляді боргових цінних паперів є непопулярним серед банківських установ. Депозитні

сертифікати, облігації та векселі банків у сукупності складають менше ніж 1% фінансового забезпечення діяльності банків і мають найдорожчу вартість – від 18 до 24%. Податкові пільги для банків, що здійснюють впровадження новітніх технологій в Україні, не здійснюється, що нівелює вплив цього важеля фінансового забезпечення для вітчизняних банків.

Стан фінансової діяльності банків є важливою передумовою та ключовим фактором фінансового забезпечення впровадження технологій управління ними, тому його аналіз має передувати прийняттю фінансових рішень. Фінансову діяльність банку в роботі розглянуто за сукупністю трьох основних складових: залучення, розміщення та використання фінансових ресурсів; здійснення банківських операцій (кредитних, депозитних, комісійних і торгових); визначення фінансових результатів діяльності (у тому числі дохідність, витратність і рентабельність). Для деталізованого аналізу кожної складової сформовано первинну сукупність показників та з використанням кореляційного аналізу виключено ті, що суттєво пов'язані. За допомогою визначеної кінцевої сукупності показників з дев'яти груп за складовими фінансової діяльності, здійснено її аналіз за даними 14 банків першої та 12 банків другої групи класифікатора НБУ за період 2009–2015 рр.

Проведений аналіз фінансової діяльності вітчизняних банків у поквартальному розрізі довів, що суттєвих проблем із залученням фінансових ресурсів та збереженням відповідних пропорцій власного, залученого і позикового капіталу вітчизняні банки не мають. Незважаючи на поглиблення фінансової кризи у 2014–2015 рр., відбувається значне або помірне зростання зобов'язань банків на тлі збереження або зменшення обсягу власного капіталу; залучення коштів на міжбанківському ринку в основному суттєво зменшилось. Щодо розміщення фінансових ресурсів, то 20% проаналізованих банків здійснювали його ефективно, 6 з 26 банків мають перманентні проблеми з надлишковою ліквідністю. В частині використання фінансових ресурсів 2 банки мають значне зниження надійності, 23% банків мають проблеми із забезпеченням кредитного портфеля зобов'язаннями і строковими депозитами.

Проведений аналіз складової фінансової діяльності щодо здійснення банківських операцій за кредитними, депозитними, комісійними і торговими операціями підтверджує, що суттєве падіння кредитної активності мали 27% проаналізованих банків, інші ж банки тримали кредитну активність на рівні 60–85% за стабільно низької ризикованості кредитних операцій, а їх загальна дохідність за кредитними операціями була невисокою (10–12%) (виняток становить ПАТ «Платинум банк» 25–32%). У частині депозитних операцій 4 з 26 банків мають стабільну депозитну діяльність; 23% аналізованих банків мали значну частку міжбанківських коштів; 6 банків не залучали строкових коштів. Комісійні та торгові операції не становили основної діяльності вітчизняних банків, хоча у 20% проаналізованих банків суттєво зросла частка портфеля цінних паперів на продаж в активах, дохідність комісійних операцій банків переважно зросла.

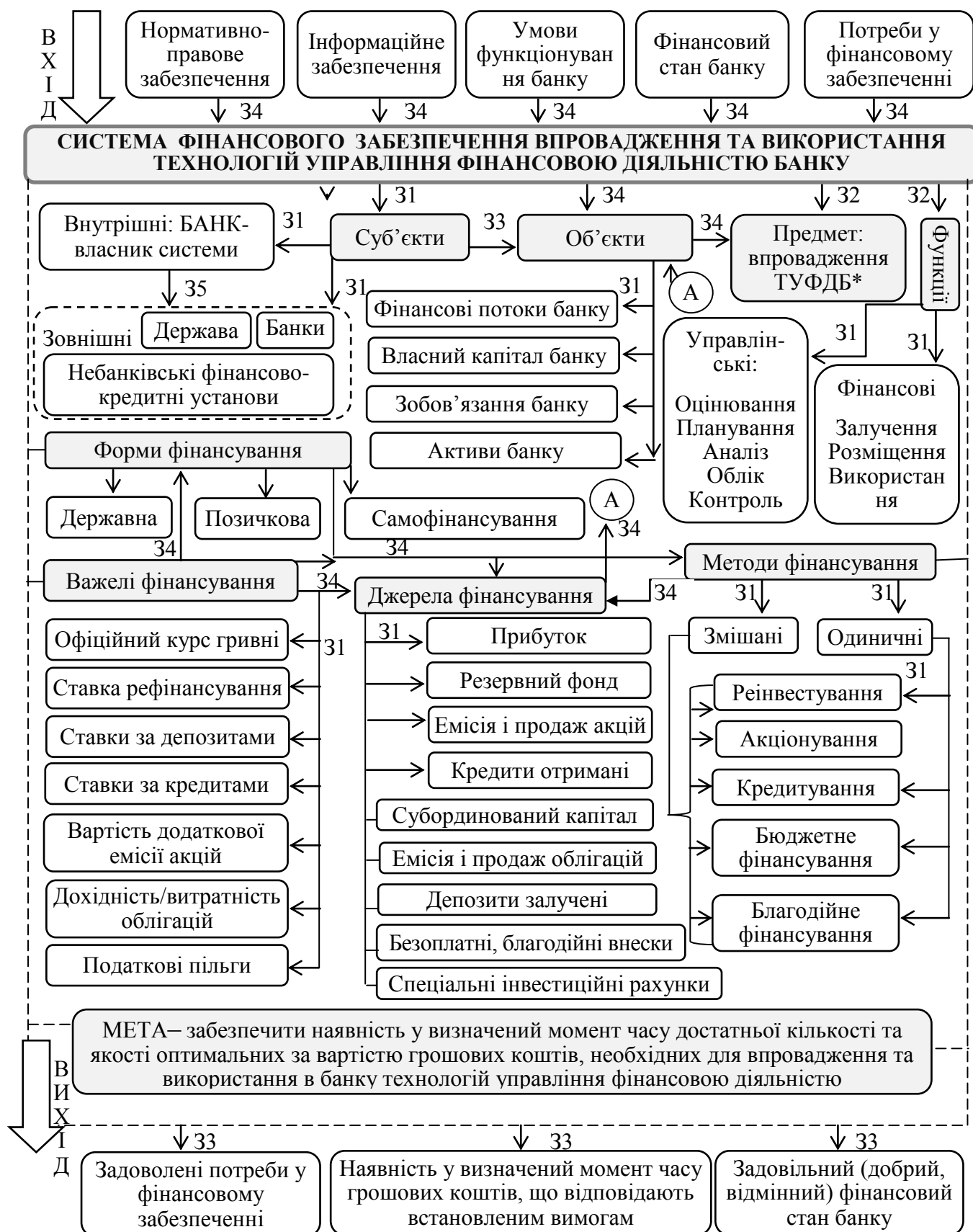
Аналіз показників формування і використання фінансових результатів довів, що переважна більшість банків 1-ї та 2-ї групи класифікатора НБУ мали суттєві проблеми з дохідністю власної діяльності, незбалансовану структуру витрат, а рентабельність 17 із 26 банків мали від'ємні значення. Отже, в основному банки характеризувалися збитковою діяльністю. Виявлення проблем у фінансовій діяльності упродовж 2009–2015 рр. свідчить про те, що вони пов'язані саме з недоліками в управлінні діяльністю банків та мають бути вирішені шляхом удосконалення технологій управління.

З метою виявлення однорідних груп банків щодо їх можливостей фінансування технологій управління та подальшої розробки відповідних практичних рекомендацій застосовано багатовимірний кластерний аналіз методом Уорда та k-середніх, за допомогою якого було встановлено, що 26 проаналізованих банків утворюють 6 кластерів. Два кластери утворили ПАТ «Сітібанк» та ПАТ «Родовід банк», які мають унікальні в порівнянні з іншими банками характеристики фінансової діяльності. Перший кластер – ПАТ «Сітібанк» – характеризується відсутністю виражених проблем з фінансовою діяльністю, проте низькою кредитною активністю та високою дохідністю кредитів, нарощенням депозитної бази за рахунок поточних депозитів клієнтів, високою діловою активністю в частині продажу цінних паперів (близько 50% активів), високою загальною дохідністю і в цілому можливістю фінансування технологій управління без зовнішніх запозичень. Другий кластер (6 банків), типопредставник – ПАТ «Сбербанк», а також четвертий кластер (9 банків) типопредставник – ПАТ КБ «Приватбанк», відзначається помірною потребою у впровадженні нових технологій управління та необхідністю визначення пріоритетних напрямків фінансування технологій. Третій кластер – ПАТ «Родовід банк» – має системні проблеми у фінансовій діяльності, необхідність у вирішенні питання подальшої життєдіяльності та у зв'язку із цим характеризується відсутністю можливостей фінансування нових технологій управління. П'ятий кластер (6 банків) типопредставник – ПАТ «Райффайзен банк Аваль») та шостий кластер (3 банки, типопредставник – ПАТ «Укрексімбанк») характеризуються нагальною потребою у впровадженні більш ефективних технологій управління та обов'язковим визначенням пріоритетних напрямків їх фінансування.

У третьому розділі – **«Формування системи фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку та методичного забезпечення її елементів»** – сформовано структуру системи фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку; удосконалено методичний підхід до оцінювання фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку; розроблено методичний підхід до вибору пріоритетного напрямку фінансування впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку.

Фінансове забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку має бути не тільки достатнім, своєчасним та ефективним, а й відповідати вимогам системності на засадах наукового обґрунтування, практичної значущості та актуальності. Запропоновані в дисертації зміст і структура системи фінансового забезпечення впровадження й використання технологій управління фінансовою діяльністю банку враховують п'ять аспектів системного підходу: системно-елементний, системно-структурний, системно-функціональний, системно-цільовий та системно-ресурсний. Обґрунтування обов'язкових елементів запропонованої системи здійснено з урахування існуючих систем фінансового забезпечення, а також визначених аспектів системного підходу (рис. 1).

У запропонованій структурі системи фінансового забезпечення (рис. 1) окрім стандартних складових враховано наявність внутрішніх суб'єктів, предмета фінансування – впровадження і використання технологій управління діяльністю банку, фінансові й управлінські функції системи, мету формування та функціонування системи, а також вплив зовнішнього середовища у вигляді вхідних інформаційних та інших потоків.

Умовні позначення до рис. 1: ТУФДБ – технології управління фінансовою діяльністю банку; 31 – зв'язок 1-го типу, відношення «ціле – частина»; 32 – зв'язок 2-го типу, відношення «система – процес»; 33 – зв'язок 3-го типу, відношення «причина – наслідок»; 34 – зв'язок 4-го типу, відношення «фактор – відгук»; 35 – зв'язок 5-го типу «договірні відносини».

Рис. 1. Система фінансового забезпечення впровадження та використання технологій управління фінансовою діяльністю банку

Розроблену в роботі структуру системи фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку апробовано у ПАТ «Укресімбанк», провідні фінансові менеджери якого підтвердили її практичну значущість та актуальність. Проведене анкетування 11 експертів довело, що окремі елементи системи в сучасній практиці діяльності ПАТ «Укресімбанк» не використовуються: в частині суб'єктів та форм фінансування – державне фінансування; в частині важелів фінансування – податкові пільги; в частині джерел фінансування – безоплатні, благодійні внески та спеціальні інвестиційні рахунки; в частині методів фінансування – бюджетне та благодійне фінансування.

У системі прийняття управлінських рішень щодо фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю важливого значення набуває інформація щодо його вартості, достатності та ефективності залучення, розміщення і використання фінансових ресурсів. У роботі проведено оцінювання достатності фінансового забезпечення у двох аспектах: короткотерміновому – за допомогою показника запасу покриття витрат (ЗПВ) і довготерміновому – з використанням показника фінансового потенціалу розвитку (ФПР) (табл. 2).

Таблиця 2

Результати розрахунків часткових показників достатності фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банків

Дата	Значення часткових показників достатності фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банків, тис. грн							
	ПАТ «Сбербанк»		ПАТ КБ «Приватбанк»		ПАТ «Райффайзен банк Аваль»		ПАТ «Укресімбанк»	
	ЗПВ	ФПР	ЗПВ	ФПР	ЗПВ	ФПР	ЗПВ	ФПР
01.01.2009	69413	852 864	1884813	676 424	719876	3 014 162	857384	1 847 768
01.01.2010	21358	1 038 766	1145927	765 944	0 (-2641408)	0 (-772 293)	15795	9 421 038
01.01.2011	0 (-1499932)	0 (-668 342)	1487316	1 597 657	69125	2 695 673	141619	15 779 807
01.01.2012	206485	1 541 724	1571572	4 798 215	171429	6 211 374	146089	15 665 446
01.01.2013	531483	1 775 483	1794644	4 861 256	241789	7 497 974	292393	14 625 998
01.01.2014	638024	2 014 236	2151727	4 017 176	975725	7 805 731	327416	424 115
01.01.2015	97937	3 548 597	1067462	755 917	0 (-2027052)	7 926 918	0 (-10749193)	19 458 185
01.04.2015	0 (-2029277)	3 183 091	31825	20 302 465	0 (-1840262)	6 352 796	0 (-4534177)	18 244 580

З метою отримання узагальненої інформації щодо достатності, вартості та ефективності фінансового забезпечення в роботі розроблено методичний підхід до оцінювання фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку, який враховує як кількісну, так і якісну складові (рис. 2).

Оцінювання фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю окремих вітчизняних банків за допомогою розробленого методичного підходу довело, що ПАТ «Сбербанк» доцільно підвищити достатність фінансового забезпечення, яке станом на 01.04.2015 мало рівень нижче від середнього, а також звернути увагу на ефективність використання фінансових ресурсів. ПАТ КБ «Приватбанк» у 2015 р. мав позитивну динаміку достатності фінансового забезпечення, яка з низької (станом на 01.01.2015) стала високою (станом на

01.04.2015), проте ефективність використання фінансових ресурсів була нижче від середнього рівня.

Рис. 2. Схема реалізації методичного підходу до оцінювання фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку

ПАТ «Райффайзен банк Аваль» за всіма аспектами фінансового забезпечення технологій управління тримав середній рівень, хоча щодо вартості це є негативною тенденцією, оскільки станом на 01.01.2015 вартість залучення фінансових ресурсів була нижче від середнього рівня; щодо ефективності використання фінансових ресурсів банку, то вона також зменшилась з середнього рівня до нижче від середнього. Зміни на початку 2015 р. у профілі фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку ПАТ «Укресімбанк» відбулися тільки щодо достатності фінансових ресурсів, яка підвищилась до рівня вище від середнього.

Проведене оцінювання фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банків виявило, що окремі банки мають проблеми з його достатністю. Це актуалізує питання вибору найбільш важливих напрямів фінансування впровадження технологій управління. Для вирішення даного питання розроблений методичний підхід до обґрунтування вибору пріоритетного напрямку фінансування впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку та розроблені відповідні інструменти їх реалізації (рис. 3).

Рис. 3. Етапи й інструменти реалізації методичного підходу до вибору пріоритетного напрямку фінансування технологій управління фінансовою діяльністю банку

Розроблений у роботі методичний підхід до вибору пріоритетного напрямку фінансування технологій управління фінансовою діяльністю банку дав змогу обґрунтувати, що: для ПАТ «Укресімбанк» пріоритетним є фінансування технологій управління доходами; для ПАТ КБ «Приватбанк» та ПАТ «Райффайзен банк Аваль» – технології управління розміщенням фінансових ресурсів, зокрема ProFIX/TELEBANK; Oracle's Credit-to-Cash; Oracle's Asset Lifecycle Management; ПАТ «Сбербанк» доцільним є фінансування технологій управління рентабельністю та використанням фінансових ресурсів.

Використання розроблених у роботі теоретичних і методичних засад фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю дозволить банкам мінімізувати власні витрати на пошук і вибір необхідних для впровадження технологій управління, що сприятиме підвищенню ефективності їх фінансової діяльності.

ВИСНОВКИ

У дисертації вирішено важливе науково-практичне завдання щодо подальшого розвитку теоретичних положень, вдосконалення і розроблення методичних підходів і практичних рекомендацій щодо фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку. Найбільш вагомими висновками та рекомендаціями полягають у такому.

1. Фінансове забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку тісно пов'язане з процесом їх впровадження, витрати на здійснення якого становлять 65–85% загальних обсягів фінансування. Проведений аналіз поняття «фінансове забезпечення» з урахуванням діалектично пов'язаних процесного і системного підходів дозволив сформулювати його визначення, яке враховує фази кругообігу фінансового капіталу та дозволяє структурувати відповідно до них етапи фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку. Розвинуте автором визначення поняття «технології управління фінансовою діяльністю банку» дає змогу скоротити сукупність технологій управління, аналізованих з точки зору доцільності та необхідності їх впровадження, до практично значущих і забезпечених відповідним програмним забезпеченням, а також дозволяє структурувати сукупність технологій відповідно до складових фінансової діяльності банку, що підвищує обґрунтованість їх порівняння та вибору.

2. Узагальнена й уточнена класифікація технологій управління діяльністю банку є важливим підґрунтям їх порівняльного аналізу та формування критеріїв оцінювання для подальшого вибору й впровадження. Доповнення класифікації технологій управління за ознакою «вид діяльності банку» і деталізація в її межах такого підвиду, як технології управління фінансовою діяльністю банку дали змогу визначити місце останніх в сукупності технологій управління та підкреслити їх особливий статус, оскільки саме фінансова діяльність банку є основою функціонування банку, а впровадження технологій управління фінансовою діяльністю – одним з ключових напрямів розвитку фінансової установи. Серед особливостей впровадження технологій управління фінансовою діяльністю в практичну діяльність вітчизняних банків важливе місце посідають динамізм технологічних змін та інновацій, висока вартість іноземних розробок у порівнянні з вітчизняними та існування проблем щодо їх фінансового забезпечення.

3. Склад і послідовність етапів процесу фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків сформовано згідно з уточненим у дисертації визначенням поняття «фінансове забезпечення технологій управління». Метою першого етапу є залучення достатньої кількості грошових коштів у зазначені терміни, а його результатом – наявність на рахунках банку необхідної суми коштів. Другий етап – розміщення коштів – має на меті розподілення наявної кількості грошових коштів відповідно до затверджених термінів та обсягів. Третій етап – використання коштів – спрямований на здійснення вчасних розрахунків за напрямками використання і виконання у повному обсязі зобов'язань банку щодо оплати впровадження технологій. Такий склад та послідовність етапів фінансового забезпечення впровадження технологій управління дозволить гармонізувати й інтегрувати фінансову діяльність банку з процесом впровадження технологій управління ним.

4. Проведений у роботі аналіз важелів фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків довів, що в сучасних умовах найбільш дієвими важелями є ставки за депозитами і кредитами на міжбанківському ринку та ставки за депозитами фізичних осіб. Останні всупереч зростанню їх величини, що суттєво впливає на процентні витрати банків, забезпечують понад 50% обсягів залучення ресурсів банків. Використання фінансових інструментів у вигляді депозитних сертифікатів, облігацій і векселів дає банкам не більше ніж 1% обсягів фінансового забезпечення, а податкові пільги взагалі не використовуються. Коефіцієнтний аналіз фінансової діяльності 26 банків

1-ї та 2-ї групи за період з 01.01.2009 по 01.04.2015 за основними її складовими дозволив визначити, що більшість банків мають постійні недоліки та проблеми у функціонуванні однакових складових, що доводить наявність перманентних проблем і необхідність здійснення швидких змін у технологіях управління. Багатовимірний кластерний аналіз дав змогу згрупувати банки за наявними можливостями фінансування технологій управління, за помірними й нагальними потребами в їх впровадженні та надати відповідні рекомендації щодо фінансового забезпечення кожної групи, а саме: групі банків із системними проблемами у фінансовій діяльності недоцільно здійснювати впровадження та фінансування нових технологій управління; групі банків без явної потреби у впровадженні технологій доцільно визначити необхідність фінансування нових технологій управління згідно зі стратегіями розвитку; групам банків з помірною і нагальною потребами у технологіях слід визначити пріоритетність фінансування різноспрямованих технологій управління.

5. Удосконалена структура системи фінансового забезпечення впровадження і використання технологій управління фінансовою діяльністю банку враховує умови його зовнішнього та внутрішнього середовища, потреби у фінансовому забезпеченні, мету, наявність різних суб'єктів, об'єктів і предмет фінансового забезпечення, його управлінські та фінансові функції, форми, важелі, джерела й методи фінансування, що дозволить банкам сформувати власну унікальну систему фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю з урахуванням специфіки своєї діяльності та особливостей функціонування ринку банківських послуг.

6. Розроблений методичний підхід до оцінювання фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку ґрунтується на його комплексній кількісно-якісній інтегральній оцінці за аспектами достатності, вартості, ефективності залучення, розміщення і використання фінансових ресурсів та дозволяє побудувати динамічний профіль фінансового забезпечення банку з урахуванням запасу покриття щодо витрат фінансового потенціалу розвитку, середньозваженої вартості фінансового забезпечення, інтегральних показників оцінювання кругообігу фінансових ресурсів. Побудований на основі розробленого методичного підходу профіль фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю є дієвим інструментом, який дає можливість реалізувати управлінські функції системи фінансового забезпечення банку, виявити їх резерви і напрями удосконалення.

7. Обґрунтований вибір пріоритетного напрямку фінансування технологій управління фінансовою діяльністю банку є актуальним завданням з урахуванням кризового функціонування банківської системи, дефіциту фінансових ресурсів та загальноекономічного спаду. Обґрунтований і розроблений у роботі методичний підхід до вибору пріоритетного напрямку фінансування технологій управління фінансовою діяльністю банку враховує ключові критерії вибору банками технологій управління, структурований за цими критеріями актуальний перелік технологій управління, рівень розвитку основних складових фінансової діяльності, що дозволяє визначити доцільний напрямок фінансування нових технологій, скоротити набір альтернатив їх впровадження, здійснити двокритеріальне порівняння та зменшити витрати часу на прийняття відповідних рішень щодо визначення доцільних для фінансування і впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Розділ у монографії

1. Лебідь О. В. Формування системи фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банків / О. В. Лебідь, В. М. Григоренко // Розвиток фінансового менеджменту в умовах хаотичного структурування економіки : монографія / [за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. А. Кузнецової]. – Дніпропетровськ : Акцент ПП, 2015. – С. 206–233.

Статті у наукових фахових виданнях України

2. Лебідь О. В. Сутність, методи та структура фінансового забезпечення впровадження технологій в діяльність банків / О. В. Лебідь, В. М. Григоренко // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – 2013. – № 4 (70). – С. 371–379. – (Серія «Економічні науки»).

3. Григоренко В. М. Аналіз важелів та інструментів фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків / В. М. Григоренко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – № 8. – Ч. 5. – С. 145–149. – (Серія «Економічні науки»).

4. Григоренко В. М. Аналіз банків України щодо можливостей фінансування технологій управління фінансовою діяльністю / В. М. Григоренко // Глобальні та національні проблеми економіки : електрон. наук. фахове вид. – 2015. – № 6. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/issue-6-2015/14-vipusk-6-lipen-2015-r/1116-grigorenko-v-m-analiz-bankiv-ukrajini-shchodo-mozhливостей-finansuvannya-tekhnologij-upravlinnya-finansovoyu-diyalnistyu>.

5. Григоренко В. М. Оцінювання фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку / В. М. Григоренко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – № 11. – С. 223–228. – (Серія «Економіка і менеджмент»).

Статті у наукових фахових виданнях інших держав та у виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз

6. Лесик В. О. Підходи до визначення поняття «технологія управління» / В. О. Лесик, В. М. Григоренко // Економіка розвитку. – 2013. – № 4 (68). – С. 62–68 (*Index Copernicus*).

7. Григоренко В. М. Класифікація технологій управління діяльністю банку / В. М. Григоренко // Наука й економіка : наук.-теорет. журн. – 2013. – № 4 (32). – С. 53–59 (*РИНЦ*).

8. Григоренко В. М. Формування системи показників для оцінки технологій управління діяльністю банку / В. М. Григоренко // Економічний простір : зб. наук. праць. – м. Дніпропетровськ : ПДАБА, 2014. – № 82. – С. 145–157 (*Index Copernicus, РИНЦ*).

9. Grigorenko V. M. The state of bank financial activities as a key background for selection and implementation of its management technologies / V. M. Grigorenko // Perspective economic and management issues : Collection of scientific articles. – «East West» Association For Advanced Studies and Higher Education GmbH. – Vienna : East West, 2015. – P. 295–299 (*Austria*).

Публікації за матеріалами конференцій

10. Григоренко В. М. Сутність технологій управління банківською установою / В. М. Григоренко // Розвиток України очима молоді: соціальні, економічні та правові аспекти : Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених та студ. (Харків, 18 квіт. 2013 р.). – Х. : ВБ «Фактор», 2013. – С. 159–163.

11. Григоренко В. Н. Види технологій управління / В. Н. Григоренко // Стратегические и тактические особенности развития национальной экономики : X Междунар. науч.-практ. конф. для студ., асп. и молодых ученых (Санкт-Петербург, 5 мая 2013 г.). – СПб. : Центр экономических исследований, 2013. – С. 54–57.

12. Григоренко В. М. Визначення видів діяльності банківської установи / В. М. Григоренко // Перспективи розвитку України в умовах глобальної кризи : Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (Дніпропетровськ, 14–15 черв. 2013 р.). – Дніпропетровськ : Герда, 2013. – С. 138–140.

13. Григоренко В. М. Критерії оцінки технологій управління діяльністю банку / В. М. Григоренко // Сучасні проблеми та механізми фінансового управління : Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 12–13 груд. 2013 р.). – Х. : ВД «Інжек», 2013. – С. 319–322.

14. Григоренко В. М. Визначення обсягів фінансового забезпечення для впровадження технологій в діяльність банків / В. М. Григоренко // Актуальні проблеми економіки та управління сучасної України : Міжнар. наук.-практ. конф. (Ужгород, 16–17 трав. 2014 р.). – Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2014. – С. 224–226.

15. Лебідь О. В. Фази процесу фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банків / О. В. Лебідь, В. М. Григоренко // Фінансова інфраструктура: формування, проблеми та перспективи розвитку в умовах інноваційної економіки : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 7–8 листоп. 2014 р.) : у 4 ч. – К. : ГО «Київ. екон. наук. центр», 2014. – Ч. 3. – С. 115–118.

16. Григоренко В. М. Обґрунтування вибору пріоритетного напрямку фінансування технологій управління фінансовою діяльністю банку / В. М. Григоренко // Фінансово-кредитна система: вектор розвитку для України : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. (Ужгород, 23–25 квіт. 2015 р.). – Ужгород : ПРАТ Видавництво «Закарпаття», 2015. – С. 226–230.

АНОТАЦІЯ

Григоренко В. М. Фінансове забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит. – Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харків, 2016.

Дисертацію присвячено удосконаленню та подальшому розвитку теоретичних положень, методичних підходів і практичних рекомендацій щодо фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку.

Сформовано понятійний апарат фінансового забезпечення технологій управління фінансовою діяльністю банку. Удосконалено класифікацію технологій управління діяльністю банку, визначено технології управління фінансовою діяльністю банку, особливості їх впровадження у практичну діяльність вітчизняних

банків. Визначено склад і послідовність етапів процесу фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю. Проаналізовано важелі фінансового забезпечення впровадження технологій управління діяльністю банків, фінансовий стан банків України та їх можливості щодо фінансування технологій управління фінансовою діяльністю.

Визначено сутність та удосконалено структуру системи фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю. Удосконалено методичний підхід до оцінювання фінансового забезпечення впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку. Сформовано методичний підхід до вибору пріоритетного напрямку фінансування впровадження технологій управління фінансовою діяльністю банку.

Ключові слова: фінансове забезпечення, технології управління діяльністю банку, важелі фінансового забезпечення, стан фінансової діяльності банку, оцінювання фінансового забезпечення, система фінансового забезпечення, фінансування технологій управління.

АННОТАЦИЯ

Григоренко В. Н. Финансовое обеспечение технологий управления финансовой деятельностью банка. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.08 – деньги, финансы и кредит. – Харьковский национальный экономический университет имени Семена Кузнеця, Харьков, 2016.

Диссертация посвящена совершенствованию и дальнейшему развитию теоретических положений, методических подходов и практических рекомендаций по финансовому обеспечению внедрения технологий управления финансовой деятельностью банка.

Сформирован понятийный аппарат финансового обеспечения технологий управления финансовой деятельностью банка. Основываясь на результатах процессного и системного подходов к пониманию сущности финансового обеспечения, и определению его через понятие отношений и механизма, а также на основе обобщения сущностных характеристик понятий «финансы» и «обеспечение», в работе обосновано, что под финансовым обеспечением внедрения технологий управления целесообразно понимать процесс привлечения, размещения и использования достаточных объемов денежных средств и финансовых ресурсов для внедрения технологий управления и получения запланированных результатов. Усовершенствована классификация технологий управления деятельностью банка, определены технологии управления финансовой деятельностью банка, особенности их внедрения в практическую деятельность отечественных банков. Определен состав и последовательность этапов процесса финансового обеспечения внедрения технологий управления финансовой деятельностью, которые, в отличие от результатов предыдущих исследований, четко структурированы в соответствии с привлечением, размещением и использованием средств с указанием входящей и исходящей информации, целей, задач и результатов каждого этапа, позволяет учесть взаимосвязь процесса финансового обеспечения с процессом внедрения технологий управления и встроить в систему финансового обеспечения отдельные управленческие функции. Проанализированы рычаги финансового обеспечения внедрения технологий управления деятельностью банков, финансовое состояние банков

Украины и их возможности по финансированию технологий управления финансовой деятельностью.

Определена сущность и усовершенствована структура системы финансового обеспечения внедрения технологий управления финансовой деятельностью. Усовершенствован методический подход к оценке финансового обеспечения внедрения технологий управления финансовой деятельностью банка, который, в отличие от существующих, учитывает финансовый потенциал развития банка, эффективность привлечения, размещения и использования финансовых ресурсов с помощью таксономических интегральных показателей и позволяет осуществить качественную интерпретацию оценки с помощью разработанных шкал достаточности, стоимости, эффективности привлечения, размещения и использования финансовых ресурсов. Сформирован методический подход к выбору приоритетного направления финансирования внедрения технологий управления финансовой деятельностью банка.

Ключевые слова: финансовое обеспечение, технологии управления деятельностью банка, рычаги финансового обеспечения, состояние финансовой деятельности банка, оценка финансового обеспечения, система финансового обеспечения, финансирования технологий управления.

SUMMARY

Hryhorenko V. M. The Financial Provision for the Technologies of the Bank Financial Management. – The manuscript.

The dissertation for the Doctor of Philosophy degree in economic science in specialty 08.00.08 – Money, Finance and Credit. – Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, 2016.

The dissertation is devoted to the improvement and further development of theoretical grounds, methodological approaches and practical recommendations to the financial provision for implementing financial technologies of the bank financial management.

The conceptual apparatus of the financial provision for the financial technologies of the bank financial management was formed. The classification of the technologies of the bank management was improved, the technologies of the bank financial management and the peculiarities of their implementation into the practice of the native banks were determined. The composition and the sequence of the stages of the process of financial provision for implementing the technologies of the bank financial management were determined. The key factors of the financial provision for implementing the technologies of the bank management and the financial performance of the Ukrainian banks and their abilities for financing the technologies of the bank financial management were analyzed.

The essence of the system of financial provision for implementing technologies of the bank financial management was determined and its structure was improved. The methodical approach to evaluating financial provision for implementing technologies of the bank financial management was improved. The methodical approach to selecting the priority method of financing the implementation of financial technologies of the bank's financial management was developed.

Key words: financial provision, technologies of the bank management, the key factors of the financial provision, financial performance of a bank, the assessment of the financial provision, the condition of the financial provision, financing management technologies.

ГРИГОРЕНКО ВІКТОРІЯ МИКОЛАЇВНА

**ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКУ**

Спеціальність 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Підписано до друку 28.03.2016 р. Формат 60x90/16.
Обсяг 0,9 ум.-др. арк. Папір офсетний. Друк різнограф.
Наклад 100 прим. Зам. № 37

Надруковано у центрі оперативної поліграфії ТОВ «Рейтинг»
Свідоцтво про державну реєстрацію ю. о. АОО № 507350
61022, м. Харків, пров. Соляниківський, 4
Тел. (057) 771-00-92, 771-00-96.